

SPILLEGJELD

1. Innledning

Spørsmål om spillegjeld er flere ganger behandlet i Finansklagenemnda. I tillegg har Høyesterett tatt stilling til spillerens plikt til å betale spillegjeld. På denne bakgrunn har Lotteritilsynet laget dette notatet som oppsummerer dine rettigheter som spiller.

2. Konklusjon

Du plikter å betale spillegjeld når banken *ikke* visste at lån/kreditt skulle brukes til pengespill. Derimot plikter du ikke å betale gjelden når banken *visste* at pengene skulle brukes til pengespill.

Spillegjeld er altså forpliktende for spilleren dersom kreditt-/låneyter ikke kjenner til spilleformålet. Men slik gjeld er uforpliktende dersom kreditt-/låneyter kjenner til spilleformålet.

3. Rettslig utgangspunkt

Spillegjeld gir som utgangspunkt ingen betalingsplikt. I straffelovens ikrafttredelseslov heter det i § 12:

”Af Spil og Væddemaal opstaar ingen Forpligtelse, og en Anerkjendelse af derved stiftet Gjæld er uforbindende.

Det samme gjælder Laan eller Forskud, som nogen vidende om Øiemedet har ydet til Brug ved Spil eller Væddemaal.”

Bestemmelsen i første ledd gjelder forholdet mellom den som spiller, og den han spiller med eller mot. Denne bestemmelsen gjelder ikke for lovlige pengespill. Vi viser her til to saker i Høyesterett omtalt i Rettstidende, 2003 side 1210 og 1986 side 517.

I saken fra 1986 hadde to spillere deltatt i lovlig pengespill med halve innskuddet hver. Den av spillerne som mottok gevinsten beholdt medspillerens andel, og ble av den grunn straffedømt for underslag. Domfelte hevdet forgivevis at han ikke kunne straffes på grunnlag av straffelovens ikrafttredelseslov § 12.

I saken fra 2003 slår Høyesterett fast at straffelovens ikrafttredelseslov § 12 annet ledd også omfatter lovlig spilleaktivitet, for eksempel som spill hos Norsk Tipping. Saken gjaldt en spiller som mottok kreditt til spilleinnsats fra en tippekommisjonær. Høyesterett kom til at spilleren ikke pliktet å betale tilbake gjelden på over seks millioner kroner. Årsaken var at tippekommisjonæren visste at kreditten ble brukt til spill. Kommisjonæren på sin side, hadde overtrådt reglementet som ikke tillater kreditt, og var ansvarlig for beløpet overfor Norsk Tipping.

Norsk Tipping og Norsk Rikstoto tilbyr ikke spill på kreditt. Det samme gjelder utenlandske selskaper som tilbyr fjernspill for eksempel på Internett uten norsk tillatelse. Temaet i dette notatet er derfor spillegjeld opparbeidet fra andre enn spilleoperatøren, for eksempel en bank.

Finansklagenemnda¹ har brukt straffelovens ikrafttredelseslov § 12 i flere saker. Det gjelder blant annet i nemndas sak 107 i 2006 som gjaldt bruk av kredittkort til betaling for spill på internett. Flertallet i nemnda kom til at spillegjelden ikke var forpliktende, fordi banken hadde mottatt brukerstedkoden for pengespill, MCC 7995. Banken kjente derfor formålet med betalingen. Det var bankens kunnskap på transaksjonstidspunktet som var avgjørende, ifølge nemndas flertall.

Også i Finansklagenemndas sak 039 i 2006 ble resultatet at banken ikke kunne kreve inn utestående saldo på en kredittkortkonto. Beløpet var brukt til å betale pengespill, og banken måtte vite det på bakgrunn av brukerstedskoden til betalingsmottakeren. Nemnda mener derimot at debetkort, som for eksempel Visa, faller utenfor bestemmelsen, selv om det er innvilget kreditt på kontoen.

4 Faktiske hovedregel

Den faktiske hovedregelen er likevel at spillegjeld skal betales. Bankene har lagt inn sperre mot betaling til brukerstedkoden for pengespill, MCC 7995, og kjenner derfor sjeldnere til at kreditt faktisk nyttes til spill. Utviklingen har sammenheng med forbud mot betaling av innsats og gevinst i pengespill som mangler norsk tillatelse. Forbudet rammer transaksjoner fra norske banker til internasjonale spillselskaper.²

Ved bruk av elektroniske betalingsløsninger som e-pengekonto (elektronisk lommebok eller eWallet) vil bankene ofte mangle kunnskap om spillformålet, med mindre e-pengekontoen har brukerstedskoden for pengespill. Moneybookers og NETeller er eksempler på e-pengeforetak.

Også ved overføring til egen spille-konto kan det mangle et kodesystem som automatisk identifiserer hvilken bransje mottaker tilhører.

Ved lån i banken vil ikke banken på lånetidspunktet være klar over at pengene skal nyttes til spill, med mindre pengespill oppgis som formål med lånet. Men det kan oppstå grensetilfeller. I en sak for Finansklagenemnda påsto kunden at banken skulle frarådet låneopptak fordi banken kjente til at kunden var spilleavhengig (sak 420 i 2011). Nemnda fant ikke tilstrekkelig grunnlag for å si at banken kjente til avhengigheten. Innvilget beløp var ellers ikke så stort at banken burde ha en frarådningsplikt ut fra klagers økonomiske situasjon.

5 Betalt spillegjeld

Dersom spilleren betaler sin uforpliktende spillegjeld frivillig, kan ikke beløpet kreves tilbake. Unntak her er betaling som er gjort uten at spilleren kjente til at kravet var ugyldig eller ble gjort opp med formuesgjenstander. Vi viser her til straffelovens ikrafttredelseslov § 12 der det heter: *”En frivillig ydet Betaling kan ikke fordres tilbake, medmindre Betalingen er ydet i Uvidenhed om Fordringens Ugyldighed eller med Formuesgjenstande istedetfor Penge.”*

---

¹ Finansklagenemnda er et bransjebasert utenrettslig tvisteløsningsorgan som har som hovedformål å behandle tvister som oppstår mellom finansforetak og deres kunder innenfor bl.a. bank og forsikring.

² Betalingsformidlingsforbudet er hjemlet i pengespiloven § 2 første ledd første og annet punktum, totalisatorloven § 3 første ledd annet punktum og lotteriloven § 11 første og annet punktum. Nærmere regler er nedfelt i forskrift om forbud mot betalingsformidling for pengespill som ikke har norsk tillatelse 19. februar 2010 nr. 184.

